Environmental Journal

Volume 16 | Issue 1 Article 3

2012-01-01

สัมภาษณ์พิเศษ "ดร. ธีระชน มโนมัยพิบูลย์

Follow this and additional works at: https://digital.car.chula.ac.th/cuej

Part of the Environmental Sciences Commons

Recommended Citation
(2012) "สัมภาษณ์พิเศษ "ดร. ธีระชน มโนมัยพิบูลย์," *Environmental Journal*: Vol. 16: Iss. 1, Article 3.
Available at: https://digital.car.chula.ac.th/cuej/vol16/iss1/3

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Environmental Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

สัมภาษณ์...ดร.ธีระชน มโนมัยพิบูลย์ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

“สถานการณ์น้ำท่วม กทม... ภัยธรรมชาติ หรือ ระบบการจัดการ

ผศ.ดร.พันธวัศ สัมพันธ์พานิช /สัมภาษณ์
สิริพร แก่นสียา /เรียบเรียง

คำถาม *ขอให้เล่าเรื่องของน้ำ ระบบการระบายน้ำ และน้ำท่วมในอดีต*

คำตอบ อย่างที่ทราบว่าพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นที่ลุ่ม ในหลวงรัชกาลที่ 4 ได้ว่าจ้างวิศวกรชาวเนเธอร์แลนด์มาออกแบบระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม เพราะรู้ดีว่าที่ลุ่มภาคกลางเป็นที่รับน้ำ เราต้องเจอน้ำทุกปี แม่น้ำ 4 สายหลักที่ทำหน้าที่รับน้ำ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่กลอง ท่าจีน และบางปะกง ถ้าเรามองย้อนไปในประวัติศาสตร์ จะเห็นว่า ทำไมถึงสร้างบ้านเรือนเป็นประเภทใต้ถุนสูง กรุงศรีอยุธยาอยู่มาได้ 417 ปี นั้นเราเสียกรุงสองครั้งในเดือนเมษายน คือ ปี พ.ศ. 2112 กับ พ.ศ. 2310 พม่ารู้ดีว่า มาทีไรแพ้ทุกทีเพราะน้ำมาเพราะเราอยู่ในที่ราบลุ่มและน้ำมาจะมาแนวนี้ตลอดเวลา และพม่าก็แตกทัพกลับไปทุกครั้ง เพราะฉะนั้นคนโบราณจึงสร้างบ้านใต้ถุนสูงหรืออยู่เรือนแพ

อยากเรียนว่าท่านไม่จำเป็นต้องกังวลเรื่องระดับน้ำทะเล แต่ต้องรู้พฤติกรรมของน้ำว่าน้ำเดินทางมาอย่างไร นอกเหนือจากนั้นระบบระบายน้ำยุคร้อยกว่าปีที่ผ่านมา การระบายน้ำจะมีคลองขุดอยู่นอกเหนือจากที่เราเห็นในแผนที่ โดยออกแบบให้น้ำไหลมาจากด้านทิศตะวันออกและตะวันตก ดังนั้นจะมีคลองระพีพัฒน์ คลองรังสิต และคลองหกวาสายล่างลาดลงมา ดังนั้นการออกแบบโดยวิศวกรรมเราจะดึงน้ำลงมาคลอง 1 ถึงคลอง 21 นั้น ซึ่งเป็นคลองขุดที่ออกแบบทางวิศวกรรมให้มีช่องไฟเท่ากันหมด ซึ่งเป็นระบบที่จะดึงน้ำลงมาด้านหน้า แต่อย่าลืมว่าระบบนี้ออกแบบมาร้อยกว่าปี ตอนนั้นประชากรประเทศไทยมีแค่ 8 ล้านคน แต่ปัจจุบันมีจำนวน 60 ล้านคน แน่นอนระบบต้องมีการพัฒนา และต้องมีการแก้ไข

ก่อนอื่นอยากเรียนให้ทราบว่า หากอธิบายในทางฟิสิกส์โดยทฤษฎีของนิวตันนั้น แรงดึงดูดระหว่างมวลสารสองมวลนั้นจะแปรผันกับขนาดของมวลสารกับระยะทางระหว่างมวลสาร ส่วนสำคัญที่กระทบกับเรา คือ ระบบสุริยะจักรวาลทำให้เกิดน้ำขึ้นน้ำลง คนโบราณพูดว่าวันเพ็ญเดือน 12 น้ำนองเต็มตลิ่ง ที่เรียกเช่นนี้เพราะมีนัยยะวันเพ็ญ คือ วันเวลาที่ดวงจันทร์ใกล้โลก และผลกระทบจากดวงจันทร์จะดึงดูดระดับน้ำ เวลาดวงจันทร์โคจรมา น้ำจึงขึ้นสูงนี่คือ อธิบายตามหลักทฤษฎีเป็นเรื่องของฟิสิกส์ ส่วนที่ว่าเดือนสิบสองน้ำนองเต็มตลิ่งเนื่องจากวงโคจรของโลกที่ไปรอบดวงอาทิตย์ ซึ่งเป็นวงรี มีดาวนพเคราะห์ต่างๆ วงจรรอบ และโคจรในรัศมีที่ใกล้ที่สุด ทำให้มีแรงดึงดูดมาก และเมื่อเดือน 12 ที่น้ำนองเพราะเป็นช่วงฤดูฝนในประเทศเรา หรือเป็นช่วงฤดูน้ำหลาก เพราะฉะนั้นปีหน้าเข้าพรรษาเมื่อไหร่ทุกท่านเริ่มติดตามน้ำได้เลย

โดยปกติแล้วแรม 1 ค่ำเดือน 9 เมื่อพ้นวันอาสาฬหบูชา เข้าพรรษา คือ ฤดูฝนมาถึงให้พระจำพรรษาที่วัด ฉะนั้นเมื่อฝนมาท่านต้องติดตามน้ำแล้วว่าการปล่อยน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต การกระจายน้ำของกรม

ชลประทานมีการจัดสรรน้ำอย่างไร สิ่งเหล่านี้คือ สิ่งที่เรียกว่าคาดการณ์ได้ ไม่ใช่สิ่งที่คาดการณ์ไม่ได้ เพราะฉะนั้น เมื่อวันเพ็ญเดือน 12 น้ำจะขึ้นจากการที่น้ำหนุน บวกกับน้ำฝนที่เป็นฤดูฝนที่น้ำกำลังมา กับน้ำภาคข้างบนที่ไหลลงมาหรือน้ำเหนือ ดังนั้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผมคาดการณ์ไว้ว่าปี พ.ศ. 2560 ท่านต้องระวังให้ดีเพราะตำแหน่งของดาวต่างๆ จะอยู่ในเส้นทางโคจร

นี่คือหลักในการคำนวณน้ำ และกรมอุทกศาสตร์จะจัดทำทุกๆ 5 ปี โดยไม่ได้เดาสุ่ม แต่จะใช้หลักฟิสิกส์ในการคาดการณ์คำนวณระยะทางระหว่างมวลสารของดาวต่างๆ ในระบบสุริยะจักรวาลกับโลกกับตำแหน่งของโลก เพื่อคำนวณว่าเกิดอะไรขึ้น ดังนั้นถ้าหากสังเกตดีๆ ปี พ.ศ. 2538 ตำแหน่งของดาวที่อยู่ใกล้โลกมีทั้งหมด 6 ดวง ตั้งแต่อาทิตย์ จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัส และศุกร์ ซึ่งมีขนาดมวลสารใหญ่ และมีระยะอยู่ใกล้ เช่นเดียวกับปี พ.ศ. 2549 และเช่นเดียวกับปีนี้ (2554) ที่ถือว่าหนักกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา เพราะมี 7 ดวง ดังนั้น ปี พ.ศ. 2560 จึงเป็นอีกปีหนึ่งที่น่ากลัว และต้องมีการเตรียมความพร้อมในการป้องกัน

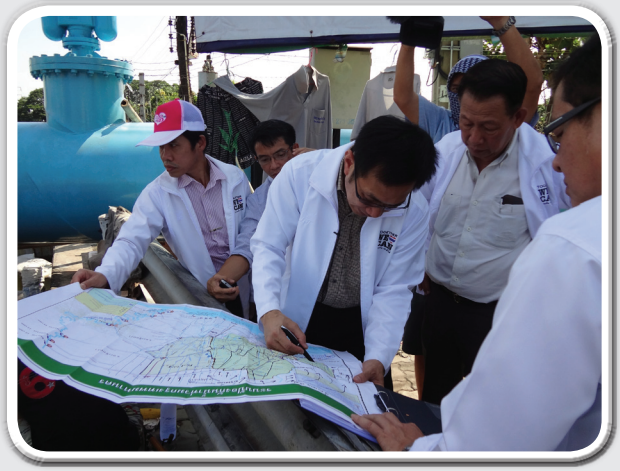

คำถาม ***คิดเห็นอย่างไรต่อระบบการป้องกันน้ำท่วมของนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ***

คำตอบ กรุงเทพมหานครเราได้รับสัญญาณเตือนภัยครั้งแรกเมื่อต้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 หากดูข่าวจะเห็นว่านิคมอุตสาหกรรมสหรัตนนครเสียหาย วันที่ 5 หากใครดูข่าวจะเห็นว่าเป็นแห่งแรกจมน้ำ ซึ่งนิคมดังกล่าวไม่ควรจม เพราะว่าในอดีตนิคมนี้มีพื้นที่ประมาณ 1,400 ไร่ ขณะที่ทุ่งนาโดยรอบจะมีถนนซึ่งเป็นคันขนาดใหญ่ล้อมรอบกว่า 10 กิโลเมตร และคลุมพื้นที่ 35,000 ไร่ เหตุการณ์น้ำท่วมปี พ.ศ. 2538 ยังเหลือความห่างเกือบเมตร วิธีการ คือ ป้องกัน 35,000 ไร่ข้างใน ส่วนสองแสนไร่ที่ผ่านมาจะทำโดยการเอาคนในพื้นที่สองแสนไร่ไปอยู่ในพื้นที่ 35,000 ไร่คือ ย้ายคนไปอยู่ในที่แห้ง ดูแลเรื่องอุปโภคบริโภคน้ำ พอพ้นฤดูน้ำหลากจึงย้ายคนออกมา ซึ่งนิคมแห่งนี้ก็อยู่มาได้ 15-16 ปีไม่มีปัญหา

สำหรับปีนี้นิคมแห่งนี้บริหารจัดการโดยนักการเงิน ทุกครั้งจะเสริมทางเดินถนน คันด้านนอกจะแข็งแรงฐานจะใหญ่ ขณะที่คันด้านในจะเป็นคันดินเหนียว ให้ท่านนึกถึงดินเหนียวแช่น้ำยิ่งอ่อนตัวกำลังก็ยิ่งลดลง นี่คือ หลักวิศวกรรมทั้งนั้นเพียงแต่ว่านักวิศวกรรมไม่ค่อยลงภาคสนามและบางทีฝ่ายบริหารไม่ค่อยใช้วิศวกรเข้ามาจัดการน้ำ และนี่คือสาเหตุที่ทำให้นิคมอุตสาหกรรมแห่งนี้จมน้ำอย่างที่ที่ไม่ควรจม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเข้าใจว่ามีบริษัทเข้าฟื้นฟูกิจการและ Planner ไม่อนุมัติให้ออกไปทำนอกพื้นที่ตัวเอง นี่คือหายนะของนิคมสหรัตนนคร

ส่วนนิคมอื่นๆ มีหลายกรณี มีการสร้างคันป้องกันน้ำอย่างในลักษณะเดียวกันคือ คันจมน้ำและดินอ่อน แต่มีการเอากระสอบทรายไปเสริมคันดินกลับยิ่งไปเพิ่มน้ำหนักคันจึงพัง วิธีการที่ถูก คือ ต้องเสริมคันข้างหลังก่อนและค่อยเสริมข้างบน นี่คือการจัดการทางวิศวกรรมที่ไม่ได้มีการจัดการกัน

ยกตัวอย่างเช่นที่ลาดกระบัง ซึ่งป้องกันดีมาตลอด แต่ลืมอยู่หนึ่งสิ่ง นั่นคือ นิคมอุตสาหกรรมมี 17 กิโลเมตร ล้อมรอบหมด วันที่ 19 ตุลาคม 2554 น้ำเริ่มจ่อกรุงเทพฯ และมีการป้องกันโดยล้อมหมด แต่ลืมและไม่ล้อมประตูทางเข้า และไม่ล้อมพื้นที่ข้างนอกนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งสองส่วนในที่นี่ไม่ได้อุด ซึ่งเป็นจุดวิกฤติ ซึ่งมีการพบจุดอ่อนตรงนี้ประมาณ 100 กว่าเมตร และบริเวณนี้จะเป็นจุดที่น้ำเข้า แต่ว่าโชคดีที่ไปพบก่อนประมาณ 1 อาทิตย์ ก่อนที่จะเรียงกระสอบทราย ซึ่งน้ำต่ำกว่ากระสอบทรายแค่ 25 เซนติเมตร ไม่เช่นนั้นลาดกระบังก็ท่วมหมดเช่นกัน และเกือบจะไม่รอดเพราะว่านิคมอุตสาหกรรมส่วนมากมักจะประมาท โดยการโกยดินเหนียวข้างๆ มาปั้นทำคัน เมื่อเจอแดดเพียงไม่นานจึงแตกระแหงแห้งน้ำทำให้รับน้ำไม่ได้ ดังนั้น ดินเหนียวที่จะทำเขื่อนป้องกันได้นั้น ต้องได้รับการบำรุงคุณภาพของดิน เพื่อไม่ให้เกิดรอยแยกหรือแตกระแหง พอน้ำมานิคมอุตสาหกรรมหลายแห่งถึงท่วมหมด นี่คือปัญหาของการที่วิศวกรไม่ลงภาคสนาม และนี่ก็คือสาเหตุที่นิคมอุตสาหกรรมอื่นๆ ประสบปัญหา เพราะผู้ออกแบบส่วนมากออกแบบบนโต๊ะทำงาน และให้ผู้รับเหมาไปดำเนินการนี่คือการไม่ให้น้ำหนักความสำคัญกับการออกภาคสนาม และการไม่ใช้ผู้รู้ทำงาน

คำถาม ***มีการคาดการณ์ (เดา) กันมากว่าปีหน้าน้ำจะท่วมอีก มีความคิดเห็นอย่างไร***

คำตอบ สำหรับปีหน้าหากมีการบริหารจัดการดีๆ ทุ่งตะวันออก Flood Way ต้องได้ทำงาน คลองต้องให้เป็นคลอง เพราะคลองมีหน้าที่ลำเลียงน้ำลงไปก็ต้องให้เขาทำหน้าที่ไป อย่าอั้นน้ำจนล้น และทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน สิ่งเหล่านี้ควรได้รับการดูแลในปีหน้า และทำอย่างไรให้ Flood Way ได้ทำงานอย่างเต็มที่ การแก้ปัญหาน้ำท่วมในกรุงเทพหลักๆ แล้วมี 3 ประการ คือ ให้ Flood Way ด้านทิศตะวันออกทำงาน ให้ King Dike ทำงาน คือ แนวตรงสะพานยูเทิร์นบริเวณเซียร์รังสิตต้องอุดให้อยู่ เพราะการที่เมืองเติบโตขึ้นทำให้การจัดการยากขึ้น ขณะเดียวกัน Big Bag ผมถือว่าเป็นพระเอกตัวจริง และคนอาจจะรังเกียจ แต่จริงๆ แล้ว Big Bag ไม่ได้น่ากลัวอย่างที่คิด เพราะไม่ได้อุดจนน้ำไม่สามารถไหลได้เลย หากอุดจนไม่ให้น้ำออกเลยย่อมท่วมแน่นอน แต่จริงๆ แล้วเราปล่อยให้มีรูระบาย การที่วาง Big Bag ก็เพื่อที่จะให้น้ำระบายลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา และทุ่งตะวันออกขณะเดียวกันก็เปิดให้น้ำไหลบางจุด เพื่อเป็นการชะลอน้ำนั่นเอง

ในกระแสพระราชดำรัสมีตอนหนึ่งที่รับสั่งว่า คลองแสนแสบ คลองลาดพร้าว คลองประเวศ คลองบางนา คลองสำโรง คลองจำพวกนี้ ต้องไม่ควรจะรับน้ำที่ลงมาจากอยุธยา เนื่องจากพื้นที่เศรษฐกิจชั้นในต้องได้รับการดูแล นี่คือ สาเหตุว่าทำไมจึงมีคันแก้มลิง และคลองเหล่านี้ต้องได้รับการดูแลไม่ใช่ปล่อยให้น้ำวิ่งเข้ามากลางเมืองอย่างที่เป็น นี่คือ สาเหตุที่เราจำเป็นต้องปิดกั้นประตูระบายน้ำหลายจุดด้วยกัน

ขณะเดียวกันทำไมน้ำต้องแห้ง เพราะต้องให้มีความต่างศักย์ที่น้ำจะไหลลงมา ความต่างศักย์หมายถึงหลักทางฟิสิกส์น้ำจะเคลื่อนตัวตามหลักพลังงานจลน์

พลังงานศักดิ์ การเปลี่ยนแปลงของน้ำจากพลังงานศักย์เป็นพลังงานจลน์ขึ้นอยู่กับความสูงของระดับน้ำที่จะแปลงเป็นความเร็วของน้ำ ดังนั้นความเร็วของน้ำในทางวิศวกรรมจะทราบดีว่าเป็นการแก้สมการธรรมดา เป็นการคำนวณว่าน้ำจะมาในความเร็วเท่าใด สิ่งเหล่านี้สามารถคำนวณได้ตามหลักวิศวกรรม และสิ่งเหล่านี้ คือ สิ่งซึ่งน่าจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ ดังนั้น หากไม่มีความต่างศักย์ คือ น้ำอยู่เฉยๆ พระองค์ท่านบอกว่าไม่ต้องขุดให้ลึกหรอกเสียเวลา น้ำที่ไหลแนวกว้างตามธรรมชาติคลองก็ต้องกว้างด้วย และตรงไหนมีคอคอด เช่น คอสะพานต้องไปปรับปรุง และไม่จำเป็นต้องขุดลึก

คำถาม ***สาเหตุที่ทำให้ประตูระบายน้ำพัง กับความสามารถในการรองรับน้ำของพื้นที่ และระบบการจัดการป้องกันมวลน้ำในอนาคต***

คำตอบ สาเหตุที่บานประตูระบายน้ำทั้ง 14 แห่งที่พัง เนื่องจากน้ำยกตัวสูง และมีแรงอัดมาจากทางเหนือ ดังนั้น แม่น้ำบางปะกง และแม่น้ำท่าจีนต้องช่วยรับน้ำ แม่น้ำเจ้าพระยาควรจะรับแค่ 40% อีกสองฝั่งควรรับไป 30% แต่กลายเป็นว่าแม่น้ำเจ้าพระยารับน้ำเกินไป 60% โดยความสูงของน้ำ 1 เมตร มีความดัน 1,000 กิโลต่อตารางเมตร ดังนั้นความสูงที่เกินมา คือ แรงดันมหาศาลที่ทำให้บานประตูพัง สรุปคือ บานประตูพังเพราะน้ำสูง เพราะบางแห่งน้ำไม่ไป

ในส่วนของพระรามสองมีคลองหลักๆ ที่จะช่วยคือ คลองมหาชัย กับคลองราชมนตรี ด้านตะวันออกแก้ด้วย Flood Way ด้านเหนือมี King Dike ตะวันตก คือ แก้มลิง 76 ตารางกิโลเมตร ทุกความสูงของน้ำ 1 เมตรสามารถจุน้ำได้ 76 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นจำนวนมหาศาล สิ่งที่ กทม. ทำตามกระแสพระราชดำรัส คือ ชายทะเลต้องแห้งน้ำจะได้ไหลลงมา และด้วยความที่แห้งนี้พระรามสองถึงไม่ท่วมเพราะน้ำสามารถไหลผ่านคลองราชมนตรี คลองสนามชัย คลองบางบอน เข้ามาที่ 76 ตารางกิโลเมตรที่เป็นแก้มลิง นี่คือพระอัจฉริยภาพที่ผมคิดว่าพวกเราควรจะศึกษา

ประเด็นการกู้ถนนเส้น 340 ถ้าใครดูข่าวจะเห็นแท่งคอนกรีตลอยน้ำเวลารถวิ่ง ตามหลักวิศวกรรมแล้วถ้าหากพื้นที่น้ำที่เอาแท่งคอนกรีตไปวางซึ่งมีมวลน้อยกว่าน้ำ เวลารถวิ่งผ่านย่อมเกิดการดันและกระฉอกลอยไปลอยมา จริงๆ แล้วต้องให้ปริมาณน้ำหนักมากกว่าปริมาณที่แทนที่น้ำ ซึ่งการทำเช่นนี้ต้องยึดหลักทางวิศวกรรม ซึ่งวิศวกรไม่ยอมให้ความเห็น แต่มักจะเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ให้ความเห็นโดยไม่ยึดหลักทางวิศวกรรม ดังนั้นงานนี้การจัดการน้ำต้องใช้วิศวกรจัดการ

สำหรับในปีหน้าเหตุการณ์อุทกภัยไม่สมควรเกิด และต้องไม่เกิดอีกเพราะถ้าการบริหารจัดการตามกระแสพระราชดำรัส ใช้ 3 เงื่อนไข คือ ให้ Flood Way ทำงานด้านตะวันออก ป้องกัน King Dike และรักษาแก้มลิง การบริหารจัดการน้ำให้เป็นระบบ ผมยืนยันว่าจะไม่เกิดเรื่องของมวลน้ำแน่ เราสามารถบริหารจัดการได้ แต่เรื่องมวลชนก็ต้องไปแก้ไขปัญหากัน

สำหรับการดูแลระบบในอนาคต การทำอุโมงค์ยักษ์นั้นไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่หลายประเทศก็ทำกัน และไม่ควรดูถูกอุโมงค์ยักษ์ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นอุโมงค์ระบายน้ำอย่างเดียว แต่สามารถเป็นอุโมงค์ให้รถวิ่งได้ เมื่อถึงเวลาน้ำมามากสามารถหยุดให้รถวิ่ง และเปลี่ยนเป็นใช้รับน้ำแทน ใน กัวลาลัมเปอร์หรือไต้หวันก็มี รวมทั้งทั่วโลกมีหมดไม่ใช่เรื่องแปลก และการออกแบบทางวิศวกรรมไม่มีอะไรยาก

วิธีการ คือ หากไม่มีน้ำก็ทำหน้าที่ให้รถวิ่ง หากมีน้ำก็ให้รับน้ำ และให้รถวิ่งได้ส่วนหนึ่ง หากน้ำมากก็ให้รับน้ำอย่างเดียว ผมคิดว่าเราควรบริหารจัดการโดยเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส เพราะระบบบริหารจัดการน้ำไม่ได้รับการดูแลมาร้อยกว่าปี จากสภาพประชากรที่เพิ่มขึ้น จาก 8 ล้านคนเป็น 60 ล้านคนในปัจจุบัน แต่พื้นที่ประเทศไทยมีขนาดเท่าเดิม แต่การบริหารจัดการเรามีเทคโนโลยีพร้อมที่จะถูกใช้งานอยู่แล้ว เพียงแต่เราพร้อมหรือไม่ที่จะเอามาใช้ รวมทั้งระบบอื่นๆ อย่างเช่น การออกกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนคูคลองหลายแห่งก็ต้องได้รับการขุดลอกดูแล หรือคอสะพานบางจุดควรมีการขยาย หรือสร้างคลองแนวดิ่งด้านตะวันตกที่ไม่ค่อยมี ส่วนไหนที่จำเป็นต้องเวนคืนก็ควรทำ ตัวอย่างเช่น ที่คลองทวีวัฒนา ที่ระบายกว่าที่อื่น เนื่องจากมีลักษณะด้วน ซึ่งจำเป็นต้องเวนคืนหรือใช้แนวอื่น เนื่องจากด้านตะวันตกไม่มีแนวตั้ง หรือถ้าเวนคืนไม่ได้ก็สามารถเอาแนวถนนมาทำเป็นอุโมงค์เพื่อให้สามารถระบายน้ำออกได้

ส่วนเรื่องการบูรณะทุกส่วนต้องประสานร่วมมือกันไม่จำเป็นต้องทำเฉพาะภาครัฐ หากข้อมูลเหล่านี้เปิดเผยต่อสาธารณะ จะเป็นการตามน้ำ หรือประตูระบายน้ำทั้งฝั่งท่าจีน ฝั่งบางปะกง และฝั่งเจ้าพระยา ระดับน้ำเป็นอย่างไร ระดับน้ำมามากน้อยแค่ไหน เป็นอย่างที่ควรจะเป็นหรือไม่ และให้สื่อสารทางน้ำออกมาช่วย โดยพยายามอย่าให้มีการแทรกแซงการบริหารจัดการ ผมเชื่อว่าน้ำไม่ท่วม หรือหากท่วมก็ไม่สาหัสอย่างในครั้งนี้

คำถาม ***กทม. มีแนวทางในการป้องกันน้ำท่วมในอนาคตอย่างไร***

คำตอบ ในระยะยาวแน่นอนควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบป้องกันน้ำท่วม การพัฒนาระบบลำเลียงน้ำ การปรับปรุงผังเมือง และดูแลผู้ถูกรอนสิทธิ์ตามแผนงาน การป้องกันพื้นที่ของเอกชน และหน่วยงานของรัฐอื่นๆ เป็นเรื่องที่หลายหน่วยงานระดมความคิดช่วยกันได้ นี่คือกรอบยุทธศาสตร์ขั้นต้นของกรุงเทพมหานคร ส่วนไหนที่ทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน ควรอุดให้หมด ให้เรียบร้อย ส่วนเรื่องการซ่อมแนวเขื่อนก็ดี หากเรียบร้อยควรจะยกคันหรือไม่ หากจำเป็นก็ต้องยก เนื่องจากพื้นที่รับน้ำลดลงมาก แต่ความเป็นอยู่มากขึ้น มีประชากรที่เพิ่มขึ้น สิ่งเหล่านี้ต้องมีการพิจารณาไม่ว่าจะเป็นการยกคันต่างๆ ว่าจำเป็นต้องยกสูงขึ้นหรือไม่

ดร.ธีระชน มโนมัยพิบูลย์
รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ที่สำคัญคือประชาชนที่รุกล้ำแนวคลองเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาร่วมกันว่า ควรจะแก้ปัญหาเหมือนเช่นในต่างประเทศ คือ ก่อนจะให้ประชาชนออกจากพื้นที่ควรสร้างตึกแนวสูงขึ้นมาแล้วย้าย

ประชาชนเข้าไปอยู่ จากนั้นจึงค่อยเคลียร์พื้นที่กลับคืนมารวมทั้งการปรับปรุงถนน หากมีระดับต่ำมากก็จำเป็นต้องยกหรือเสริมคัน ส่วน King Dike จำเป็นต้องมีการตรวจเช็ค และปรับปรุง เช่นเดียวกับคลองต่างๆ ผมคิดว่าเมื่อมีพื้นที่ทำการปิดล้อมแล้ว ควรจะได้รับการดูแลรักษาหรือหากสร้างอุโมงค์ก็ไม่จำเป็นต้องออกแบบเพียงแบบเดียว แต่อาจจะออกแบบให้สามารถทำเป็นสองชั้นอยู่ใต้คลองได้ โดยไม่ต้องเวนคืนก็ได้ ใช้เป็นทางลัดให้น้ำวิ่งผ่าน มีคลองมากมายที่สามารถใช้เป็นทางลัด นี่คือ การลงทุนที่จะทำให้ตัวเลข GDP ของประเทศสูงขึ้นอย่างมหาศาล ทำให้วัสดุก่อสร้างขายได้และเกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมาก

นี่คือการเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาสแต่ต้องไม่ใช่ดำเนินการเพียงลำพังโดยกรุงเทพมหานครเท่านั้น แต่เป็นเรื่องที่รัฐบาลในภาพรวมต้องลงมาช่วย และแน่นอนคือ ต้องมีการทำแก้มลิงเพิ่ม สิ่งเหล่านี้ผมคิดว่าทุกคนช่วยกันได้หากใครมีพื้นที่ทำเป็นแก้มลิงรับน้ำ ซึ่งแก้มลิงนี้เราสามารถทำให้สวยงามได้ ประชาชนสามารถใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายหรือพักผ่อนหย่อนใจได้ก่อนทำหน้าที่รับน้ำ สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่ในระยะยาวต้องได้รับการดูแลทั้งระบบลำเลียงน้ำ หรือจัดการผักตบชวาตามลำคลอง เรามีคลองสองพันกว่าคลองสามารถทำให้สวยได้หากภาครัฐร่วมมือกับกรุงเทพมหานคร และกรุงเทพมหานครจะเป็นเมืองน่าอยู่ และน้ำไม่ท่วม อีกทั้ง Flood Way เราสามารถใช้ทางด่วนวงแหวนตะวันออก ตะวันตกได้ และอาจไม่จำเป็นที่จะต้องเวนคืนที่ดิน แต่ใช้ใต้ทางเป็นทางลัดน้ำ ผม เชื่อว่าจะเกิดการจ้างงานมหาศาล และช่วยให้ GDP โตได้มาก

นอกจากนี้จำเป็นต้องมีการเพิ่มคลองแนวดิ่ง หากถ้าเราบริหารจัดการดีๆ กรุงเทพมหานครจะน่าอยู่ขึ้นมาก หากพวกเราร่วมมือกัน ผมเชื่อว่าเราทำได้ ผังเมืองควรมีการปรับปรุงควบคู่ไปกับการเยียวยาในแนวคลองหรือการออกแบบบ้านในแนว Flood Way หรือควรมีการชดเชยรายได้ให้ประชาชน เช่น หากเป็นทางผ่านของ Flood Way เมื่อถึงเวลาชาวบ้านต้องทำนาอาจจะจ่ายค่าชดเชยให้เหมือนที่หลายๆ เมืองทั่วโลกทำกัน ผมเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้หากเราช่วยกันบ้านเมืองจะเปลี่ยนแปลงได้ และคงไม่ใช่ฝันถ้าหากเราทำให้เป็นจริง การจัดการมวลน้ำควบคู่ไปกับการทำความเข้าใจกับมวลชน ต่อไปจะไม่เกิดปัญหามวลน้ำกับมวลชนอย่างที่เกิดในวิกฤติมหาอุทกภัยในครั้งนี้

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-สกุล ดร.ธีระชน มโนมัยพิบูลย์
วัน เดือน ปี เกิด 10 มกราคม 2505
ตำแหน่งปัจจุบัน รองผู้ว่าการกรุงเทพมหานคร
การศึกษา ปริญญาตรี วิศวกรรมโยธา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปริญญาโท-เอก วิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา

ผลงานที่สำคัญ/รางวัล

1. เป็นผู้ริเริ่มระบบบัตรประชาชนที่ใช้ในปัจจุบันเมื่อ วันที่ 5 ธันวาคม 2539
2. เป็นผู้รับผิดชอบการเปิดเดิน BTS เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2542
3. จัดสวัสดิการที่อยู่อาศัยให้ข้าราชการกรุงเทพมหานคร จำนวน 10,000 หน่วย เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2552

คติประจำใจในการทำงาน รับผิดชอบและเก่งคน-เก่งงาน